

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/18/2017
Identifikačné číslo spisu: 1017201116
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017201116.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): H. E. U. S., narodeného XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Pakistanská islamská republika, t.č. na neznámom mieste, zastúpeného Mgr. Jarmilou Karak Vargovou, advokátkou so sídlom Brečtanová 21, Bratislava, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, so sídlom Hrobákova 44, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Sa/62/2017-51 zo dňa 31. augusta 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 4Sa/62/2017-51 zo dňa 31. augusta 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-21-025/2017-AV zo dňa 30.01.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) rozhodol o predĺžení zaistenia sťažovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“).

2. Dňa 09.03.2017 bola Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) doručená žaloba sťažovateľa vo veci zaistenia voči preskúmanému rozhodnutiu, ktorou sa sťažovateľ domáhal jeho zrušenia a svojho prepustenia zo zaistenia. Žaloba bola zaevidovaná na krajskom súde pod sp. zn: 7Sa/20/2017. Krajský súd uznesením č.k. 7Sa/20/2017-21 zo dňa 20.03.2017 konanie zastavil z dôvodu § 99 ods. 1 písm. f) zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). O následne doručenej totožnej žalobe totožného účastníka (t.j. sťažovateľa) rozhodol krajský súd uznesením č.k. 4Sa/23/2017-24 zo dňa 21.03.2017 tak, že žalobu odmietol z dôvodu podľa § 98 ods. 1 písm. b) S.s.p. O následne podaných kasačných sťažnostiach rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ako kasačný súd) uznesením sp. zn. 1Szak/10/2017 zo dňa 21.06.2017 tak, že uznesenia krajského súdu č.k. 4Sa/23/2017-24 zo dňa 21.03.2017 a č.k. 7Sa/20/2017-21 zo dňa 20.03.2017 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

3. Po predložení súdneho spisu krajský súd pokračoval v konaní o správnej žalobe sťažovateľa vo veci zaistenia pod sp. zn. 4Sa/62/2017, pričom dopytom adresovaným žalovanému a Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov zisťoval aktuálnu adresu pobytu sťažovateľa. Žalovaný prípisom zo 14.08.2017 krajskému súdu oznámil, že sťažovateľ 19.07.2017 o 9.30 hod. opustil územie Slovenskej republiky v rámci spoločnej návratovej operácie v zmysle Rozhodnutia Rady č. 2004/573/ES o organizácii spoločných letov pre odsuny z územia dvoch alebo viacerých členských štátov štátnych príslušníkov tretích krajín a bol vrátený na územie Pakistanskej islamskej republiky.

4. V situácii, kedy sa sťažovateľ domáhal svojho prepustenia zo zaistenia postupom podľa § 230 ods. 1 písm. a) S.s.p., predpokladom ktorého je v danom prípade zrušenie preskúmaného rozhodnutia, pričom sťažovateľ bol zo zaistenia prepustený a súčasne 19.07.2017 opustil územie Slovenskej republiky, krajský súd dospel k záveru o odpadnutí dôvodu na pokračovanie v konaní. Preto s poukazom na ustanovenie § 99 písm. g) S.s.p. konanie zastavil.

5. Proti uzneseniu krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t.j. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nesprávne interpretoval ustanovenie § 99 písm. g) S.s.p. a nesprávne ho aplikoval na prípad sťažovateľa, nakoľko prepustenie zo zaistenia počas prebiehajúceho súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia je bežnou okolnosťou a teda interpretácia krajského súdu by viedla k praktickej nemožnosti domáhať sa vyslovenia nezákonnosti rozhodnutia o zaistení, resp. o predĺžení zaistenia;

- svojím výkladom znemožnil sťažovateľovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Ďalej sťažovateľ poukázal na to, že dôsledkom zrušenia preskúmaného rozhodnutia nie je len jeho prepustenie zo zaistenia, ale aj konštatácia, že nezákonnosti s uvedením väd preskúmaného rozhodnutia, s čím súvisia ďalšie práva cudzinca, ktoré by si bez takejto konštatácie nemohol uplatniť (napr. právo na odškodnenie z dôvodu nezákonnosti rozhodnutia).

8. Ďalej svoje argumenty podporil poukázaním na súčasnú právnu úpravu súdneho prieskumu rozhodnutí vo veciach zaistenia ako aj na dôvodovú správu k tejto právnej úprave, z ktorých vyplýva, že zákonodarcu rátať s podobnou situáciou, t. j. že dôjde k prepusteniu cudzinca ešte pred rozhodnutím správneho súdu o správnej žalobe a preto zakotvil určenie nezákonnosti rozhodnutia vo veciach zaistenia ako spôsob rozhodnutia v obdobných prípadoch.

9. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa na výzvu krajského súdu nevyjadril.

11. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihladením na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je

v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

12. Vzhľadom na podanie žalovaného zo dňa 14.08.2017, v ktorom tento oznámil, že sťažovateľ dňa 19.07.2017 o 9.30 hod. opustil územie Slovenskej republiky v rámci spoločnej návratovej operácie v zmysle Rozhodnutia Rady č. 2004/573/ES o organizácii spoločných letov pre odsuny z územia dvoch alebo viacerých členských štátov štátnych príslušníkov tretích krajín a bol vrátený na územie Pakistanskej islamskej republiky (t.j. pred rozhodnutím o kasačnej sťažnosti), kasačný súd, aplikujúc ustanovenie § 458 ods. 2 S.s.p. veta za bodkočiarkou rozhodol bez uplatnenia lehoty vymedzenej v tomto ustanovení, bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.).

13. Sťažovateľ predovšetkým namietal nesprávnu interpretáciu ustanovenia § 99 písm. g) S.s.p. zo strany krajského súdu, keď tento po zistení, že sťažovateľ počas prebiehajúceho konania o podanej správnej žalobe nie je zaistený, konanie zastavil. K tomuto sťažnostnému bodu považuje kasačný súd za potrebné poukázať na článok 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) vyžaduje, aby každý jednotlivec v situácii, ktorú upravuje právo Európskej únie, mal právo na účinný opravný prostriedok a na spravodlivé, verejné prejednanie jeho záležitosti v primeranom čase. Rovnako článok 5 ods. 4 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (ďalej len „Dohovor“) osobitne vyžaduje, že „každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné“.

Podľa § 206 ods. 3 S.s.p. správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.

Podľa § 221 ods. 1 S.s.p. žalobca sa môže správnou žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

Podľa § 230 ods. 1 S.s.p. ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 1, rozsudkom podľa povahy veci

- a) zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia a nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia,
- b) uloží žalobcovi po vykonanom dokazovaní miernejšie donucovacie opatrenie podľa osobitného predpisu, ktorým sa v plnom rozsahu nahrádza napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, a nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia (plná jurisdikcia),
- c) zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, ak obsahovalo odstrániteľné vady, a vec vráti na ďalšie konanie žalovanému,
- d) určí, že napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia bolo nezákonné.

14. Účelom správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vo veciach zaistenia a dosiahnutie následného prepustenia zadržaného žalobcu (v predmetnom konaní sťažovateľa).

15. Z vyššie citovanej právnej úpravy je nepochybné, že v prípade ak správny súd koná o správnej žalobe podľa § 221 ods. 1 S.s.p. môže podľa povahy veci rozhodnúť štyrmi spôsobmi. Prvým je zrušenie preskúmaného rozhodnutia a nariadenie bezodkladného prepustenia žalobcu zo zaistenia. Druhým spôsobom rozhodnutia je priame nahradenie preskúmaného rozhodnutia rozhodnutím správneho súdu o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia. Tretím spôsobom je zrušenie preskúmaného rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie bez nariadenia bezodkladného prepustenia. Štvrtým spôsobom je určenie nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia, ak žalobca bol po vykonanom zaistení ale ešte pred rozhodnutím správneho súdu zo zaistenia prepustený.

16. Možno teda konštatovať, že zákonodarca kládol dôraz na preskúmanie rozhodnutí vo veciach

zaistenia a konštatovanie ich nezákonnosti aj po prípadnom prepustení žalobcu zo zaistenia. Aj keď je zjavné, že primárnym cieľom žalobcu v takomto konaní je nariadenie prepustenia, v prípade správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. sa tento domáha aj zrušenia rozhodnutia vo veciach zaistenia. Napokon z porovnania ustanovení § 221 ods.1 a ods. 2 S.s.p. podľa ktorého sa žalobca „môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu“, vyplýva rozdiel v tom, čoho sa žalobca môže domáhať.

17. Z obsahu správnej žaloby, ktorú je s odkazom na ust. § 206 ods. 3 S.s.p. nutné posudzovať neformálne, vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal zrušenia preskúmaného rozhodnutia a nariadenia jeho bezodkladného prepustenia a teda podal správnu žalobu podľa § 221 ods. 1 S.s.p. Správna žaloba bola doručená krajskému súdu dňa 08.03.2017, teda (vzhlľadom na odpoveď žalovaného o vycestovaní sťažovateľa do krajiny pôvodu dňa 19.07.2017) v čase, kedy bol sťažovateľ zaistený. Je teda zjavné, že sťažovateľ sa v danom čase nemohol domáhať určenia nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia, ale navrhol, aby krajský súd preskúmané rozhodnutie zrušil a nariadil jeho bezodkladné prepustenie.

18. I keď sa sťažovateľ v čase rozhodovania krajského súdu v zaistení už nenachádzal a tak odpadol dôvod pre nariadenie jeho bezodkladného prepustenia, vzhlľadom na vyššie uvedené, pretrvávala legitímna požiadavka sťažovateľa o preskúmanie rozhodnutia o zaistení. Prepustením zo zaistenia sa v prípade správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. síce vyčerpá predmet žaloby v časti dožadujúcej sa prepustenia, ale nie v časti dožadujúcej sa preskúmania rozhodnutia z hľadiska jeho zákonnosti a jeho zrušenia.

19. V danom prípade preto nebol dôvodný záver krajského súdu o odpadnutí dôvodu na preskúmanie napadnutého rozhodnutia žalovaného a teda aj o odpadnutí dôvodu na pokračovanie v súdnom konaní.

20. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že v konaní pred krajským súdom neboli splnené podmienky pre zastavenie konania podľa § 99 písm. g) S.s.p. a preto napadnuté uznesenie v zmysle § 462 ods. 1 v spojení s § 457 ods. 2 S.s.p. zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.